

خودمراقبتی (تاب‌آوری) در برابر بلایا

مقدمه

۷۰ درصد کشور ایران در معرض خطر زلزله و ۵۰ درصد آن در معرض خطر سیل و در مجموع ۹۰ درصد جمعیت کشور در معرض خطرات ناشی از سیل و زلزله قرار دارند. لذا بهترین راهکار، پیشگیری، آمادگی و پاسخ در برابر بلایا است. در چهار دهه اخیر، به طور متوسط سالانه سه هزار ایرانی بر اثر بلایای طبیعی جان خود را از دست داده‌اند و ۱/۵ میلیون نفر هم تحت تاثیر آن بودند در حالی که میزان آمادگی ایرانی‌ها در برابر بلایای طبیعی به طور متوسط هشت درصد است و بیشترین خطراتی که انسان مسبب آن است، مربوط به حوادث ترافیکی است.

در ایران گرچه در بسیاری از نقاط بارندگی کم است اما در بیشتر مناطق ممکن است ۶۰ درصد بارندگی سالانه در یک شبانه روز رخ دهد که باعث شده است که بروز سیل یکی از نگرانی‌های عمده در تمام فصول سال باشد. سیل در ایران به دلیل ویژگی‌های زمین‌شناسی و تخریب‌های زیست محیطی بسیار آلوده بوده و گل و لای زیادی به همراه دارد. به همین دلیل نیز اغلب سیلاب‌ها در ایران، خسارات زیادی وارد می‌کنند. سیل روزانه ۲۰۰ میلیون تومان به اقتصاد ملی زیان وارد می‌سازد. طبق یکی از گزارش‌های طرح ملی، آمادگی و کنترل سوانح طبیعی، ایران در ۲۵ سال (از ۱۳۵۱ تا ۱۳۷۵) با ۹۶۷ سیل روبرو بوده که از این میان ۱۱۷ سیل بسیار مهم و با خسارات و تلفات فراوان همراه بوده است. طی این سال‌ها به طور متوسط با ۳۹ سیل در سال، ۹۱۶ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان به کشور خسارت وارد شده است که متوسط خسارت سالانه ۳۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان بوده است. طی ۲۵ سال (از ۱۳۵۱ تا ۱۳۷۵) ۴۲/۵ میلیون نفر از جمعیت کشور تحت تأثیر سیل بوده‌اند. طی این مدت دو میلیون و ۸۹۲ هزار و ۴۰۰ نفر بی‌خانمان شده و سالانه به طور متوسط ۵۰۰ واحد مسکونی ویران و یا آسیب دیده است. در گزارش دیگری از ستاد حوادث غیرمترقبه کشور آمده است که فقط در سال ۱۳۷۰ در کشور ۶۱ سیل و ۲۷ زلزله رخ داده است. ایران ششمین کشور بلاخیز دنیاست و از مجموع همه شهرهای کشورمان فقط ۳ درصد در نواحی کم خطر

دکتر محمد رضا جويا عضو هیات تحریریه فصلنامه بهورز و رییس اداره کاهش خطر بلایا و حوادث دانشگاه علوم پزشکی مشهد

کیانوش کاظمی کارشناس اداره کاهش خطر بلایا و حوادث دانشگاه علوم پزشکی مشهد

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه مقاله:

۱. انواع بلایای طبیعی و انسان ساز را بشناسند.
۲. شیوه خودمراقبتی در برابر بلایا را بدانند.

۳. از منابع مختلف از جمله رادیو و تلویزیون و سایر وسایل ارتباطی مانند بی سیم و پایگاه انتظامی، اطلاعات و آگاهی‌های لازم را دریافت کنید.

۴. برای زمان وقوع سیل، در منبعی مطمئن، آب سالم ذخیره کنید.
۵. در مناطق سیل خیز، تأمین جانی و مالی در برابر زیان‌های احتمالی ضروری است، بنابراین، بهتر است اسناد و اوراق بهادار را در جعبه‌ای مطمئن قرار دهید.

۶. از مناطق سیل زده دور شوید مگر آنکه از شما درخواست کمک شده باشد یا اینکه بتوانید کمک کنید.

۷. اگر در خارج از ساختمان (اداری، مسکونی) هستید، خونسرد باشید.

۸. از جاده‌های هموار، عبور کنید و به محل‌هایی که امکان فرو ریختن آنها وجود دارد، نزدیک نشوید.

۹. در صورتی که مجبور به ترک منزل و محل سکونت خود هستید، قبل از خروج جریان برق، آب و گاز را قطع کنید.

۱۰. از سیم‌های آویزان برق و منابع اصلی آب و شبکه‌های تخریب شده فاصله بگیرید و موارد را به مسئولان گزارش دهید.

۱۱. سیل به خطوط برق، آسیب می‌رساند و موجب بروز آتش سوزی می‌شود. این تخریب می‌تواند آتش سوزی در انبارهای حاوی مواد سوختی را گسترش دهد. به سرعت با آتش نشانی و اورژانس تماس بگیرید و شعله‌های کوچک آتش را خاموش کنید.

۱۲. در منطقه سیل زده مراقب مارها باشید؛ زیرا سیل مارها را از لانه بیرون می‌کشد.

خودمراقبتی هنگام وقوع آتش سوزی

۱. اصل دوری مواد قابل اشتعال از وسایل آتش‌زا را در تمام تأسیسات و مکان‌های مسکونی و حتی معابر عمومی، رعایت کنید.

۲. سرعت عمل هنگام روبه‌رو شدن با آتش سوزی، برای نجات جان

قرار دارند. از ۴۳ مورد حوادث غیرمترقبه ممکن در کل جهان، ۳۲ مورد آن در کشورمان تجربه شده است که شایع‌ترین این حوادث به ترتیب عبارتند از: زلزله، سیل، خشکسالی و آفات محصولات کشاورزی و دامی که سالانه ۱۷۰۰ تا ۲ هزار حادثه و به طور میانگین ۴ تا ۵ حادثه در روز در ایران ثبت می‌شود و در کل سالانه بین ۵ تا ۱۰ هزار میلیارد تومان از این بابت به کشورمان خسارت وارد می‌شود. این رقم معادل ۱۰ تا ۲۰ درصد بودجه عمومی و ۵۰ تا ۷۰ درصد بودجه عمرانی کشور است.

به طور متوسط در هر روز ۱۰ نفر بر اثر بلایای طبیعی در ایران جان خود را از دست می‌دهند. و سالانه حدود هزار زلزله در ایران رخ می‌دهد که متوسط خسارت این زلزله‌ها هزار میلیارد تومان است و به طور متوسط ۲۴۰ مورد آن بالای چهار ریشتر است. لذا لازم است با توجه به شعار هفته سلامت در سال ۱۳۹۳ «یک عمر سلامت، با خودمراقبتی» و شعار هفته ملی کاهش خطر بلایای طبیعی «تاب‌آوری و خودمراقبتی برای بلایا در طول عمر» در جهت آموزش عموم جامعه گام برداریم.

تعریف بلایای طبیعی

بلایای طبیعی به مجموعه‌ای از حوادث زیانبار گفته می‌شود که منشاء انسانی ندارند. این حوادث بیشتر غیرقابل پیش‌بینی بوده و یا حداقل مدت‌های طولانی قبل از حادثه نمی‌توان وقوع آنها را پیش‌بینی کرد. بلایای طبیعی دارای انواع گوناگونی است. زلزله، سیل، طوفان، گردباد، سونامی*، تگرگ، بهمن، رعد و برق، تغییرات شدید درجه حرارت، خشکسالی و آتشفشان که برخی به طور غیرمستقیم، ناشی از عملکردهای انسانی هستند. برای مثال بلایای ناشی از افزایش آلودگی هوا یا گرم شدن زمین و همچنین سیل ناشی از تخریب جنگل‌ها به‌دست انسان از این جمله‌اند.

خودمراقبتی در برابر بلایای طبیعی خودمراقبتی هنگام وقوع سیل

۱. هشدار سیل در رسانه‌ها، به معنای آن است که سیل، جاری شده است یا جاری خواهد شد، لذا از قبل، آماده باشید.

۲. همواره کیف امداد و نجات هلال احمر را در منزل آماده داشته باشید.

خودمراقبتی هنگام وقوع طوفان

۱. در مناطقی که طوفان، موسمی و با سابقه است باید زمان خاص آن را با توجه به اطلاعات قبلی، پیش بینی کرد.
۲. در مناطقی مانند حاشیه های کویر و مناطق بادگیر، تمام ساختمان ها باید گنبدی شکل ساخته شوند. خطر شن روان در مناطق شنی و کویری از حوادث زیانبار است که با کاشتن و پرورش گیاهان خاص منطقه می توان آن را مهار کرد.
۳. ذخیره آب و غذا را (ترجیحاً به صورت کنسرو) به اندازه مصرف سه روز آماده کنید و در کیف نجات قرار دهید. در صورتی که غذا به صورت کنسرو نباشد باید هر دو هفته یکبار جایگزین شود.
۴. پناهگاه مناسبی انتخاب کنید. زیرزمین منازل، زیرپله ها و یا وسایل سنگین و پابرجا که دور از دیوارهای خارجی و پنجره ها قرار دارند، مکان های خوبی برای پناه گرفتن هستند.
۵. با هم قرار ملاقات بگذارید تا بعد از طوفان مطمئن شوید هیچ کس گم نشده است یا نیاز به کمک ندارد.
۶. احتیاط های لازم برای پیشگیری از خطر وقوع حریق را به عمل آورید و به هیچ وجه در منزل، مواد آتش زا نگهداری نکنید.
۷. جریان برق، آب و گاز را با رعایت اصول ایمنی قطع کنید. فوری دستگاه های گازسوز یا نفت سوز را خاموش کنید.
۸. اگر وقت کافی دارید پنجره های منزل خود را با تخته های محکم ببندید. می توانید برای تقویت پنجره ها از نوار چسب استفاده کنید. از در و پنجره دور شوید تا از خطر پرتاب شیشه در امان بمانید.
۹. هر چیزی را که ممکن است در داخل و خارج خانه به اطراف پرت یا شکسته شود محکم کنید.
۱۰. اگر در خارج از منزل گرفتار طوفان شدید، فوری به پناهگاه بروید. به عنوان آخرین چاره در یک گودال، حفره یا مجرای آب بخوابید.
۱۱. اگر هنگام وقوع طوفان داخل اتومبیل هستید در سمت راست جاده و در محل مطمئنی توقف و موتور خودرو را خاموش کنید. جهت وسیله نقلیه را در مسیر باد قرار دهید. سپس پنجره خودرو را کمی پایین بیاورید تا تعادل فشار در خودرو برقرار شود.
۱۲. اگر امکان خارج شدن از اتومبیل و پناه بردن در منطقه امن وجود دارد، به سرعت این کار را انجام دهید.
۱۳. چون بعد از طوفان های شدید خطر سیل و طغیان آب های جاری و راکد وجود دارد، اصولی را که در مورد سیل گفته شد رعایت کنید.
۱۴. به یاد داشته باشید اگر آرامش خود را حفظ کنید در موارد اضطراری بهتر عمل خواهید کرد. به توصیه های مأموران امداد توجه کنید.

- خود و مصدومان احتمالی، حیاتی است.
۳. بلافاصله آتش نشانی و اورژانس را خبر کنید و تا آنجا که می توانید، اطلاعات کاملی در مورد بروز حادثه به آنها بدهید.
۴. سعی کنید که افراد را از ساختمان بیرون ببرید.
۵. با رعایت جوانب احتیاط به خاموش کردن آتش بپردازید.
۶. به هیچ وجه وارد ساختمان آتش گرفته نشوید مگر آنکه مجهز به ماسک تنفسی باشید و کاربرد آن را بدانید.
۷. اگر در ساختمان آتش گرفته گرفتار شده اید فوری به اتفاقی که دارای پنجره است بروید و در را ببندید. سپس پتو یا فرش را طوری زیر در قرار دهید که دود وارد اتاق نشود و آنگاه، از طریق پنجره، تقاضای کمک کنید.
۸. زمانی که در جریان حریق واقع می شوید، با حفظ خونسردی تمام تهویه های ساختمان را خاموش کنید تا به این ترتیب از ورود اکسیژن به داخل ساختمان جلوگیری شود.

۹. امدادگران و یا افرادی که در جریان حریق واقع شده اند باید لباس های دارای الیاف مصنوعی و پلاستیکی را از خود دور کنند.
۱۰. در فرو نشاندن آتش سوزی سوخت های نفتی از آب استفاده نکنید.
۱۱. اشیاء مشتعل را حرکت ندهید. شعله را با شن، نمک، پتوی نمناک یا پوشش های دیگر خفه کنید.
۱۲. بستن دستمال خیس به دور دهان و بینی باعث محافظت شما در برابر گاز یا دودهای سمی خواهد شد.
۱۳. در صورت وجود مصدوم، او را بگیرید و با توجه به رعایت تمام جنبه های ایمنی به سرعت به سمت در خروجی بکشید. لباس سوخته مصدوم را با استفاده از پتو، گلیم و یا کت خاموش کنید. اگر تنفس مصدوم قطع شد بلافاصله تنفس مصنوعی را شروع کنید و سپس او را به بیمارستان برسانید.

خودمراقبتی هنگام وقوع کولاک

۱. همواره به گزارش‌های هواشناسی رادیو و تلویزیون توجه کنید.
۲. هنگام وقوع کولاک در مکان امن و مطمئن بمانید. تنها در صورت لزوم، تغییرات اضطراری را انجام دهید. به خاطر بسپارید که احتمال دارد باد به سرعت، از جهت مخالف و با نیروی بیشتر بازگردد.
۳. هنگام کولاک و بوران، تا حد امکان از رانندگی در نواحی کوهستانی پرهیز کنید.
۴. در صورت نیاز به مسافرت در شرایط نامساعد جوی از وسایل و تجهیزات ایمنی استفاده کنید.
۵. مراقب سقوط درختان، تیرها و دکل‌های برق باشید.
۶. در صورتی که وسیله نقلیه خراب شود پس از تماس با مراکز امدادی تا رسیدن کمک‌های لازم در داخل اتومبیل بمانید تا از خطر سرماخوردگی و عوارض ناشی از آن و حمله حیوانات درنده در امان باشید.
۷. از انجام فعالیت‌های خسته‌کننده و بی نتیجه مانند برف‌روبی

- و هل دادن اتومبیل که احتمال وقوع حوادث را افزایش می‌دهند، خودداری کنید.
۸. اشخاص حادثه دیده را در پتو و لباس گرم پیچیده، ضمن مراقبت از نقاط آسیب دیده بدن، با دقت آنها را به محل امن منتقل کنید.

خودمراقبتی هنگام وقوع زلزله

۱. قطع جریان آب، برق، گاز و سایر امکانات خدماتی در منزل
۲. اگر ساختمان مسکونی شما با خطر ریزش، روبه رو است، به پناهگاه‌ها یا نقاط امن بروید.
۳. از آسانسور، استفاده نکنید و از اشیای بلند، سنگین و ناپایدار فاصله بگیرید.
۴. اگر در داخل ساختمان هستید، روی زمین بنشینید و به کمک بازوها و دست‌های خود، سر و پشت گردن را محافظت کنید، یا اینکه زیر یک میز محکم بنشینید و به پایه آن بچسبید یا زیر درگاهی یا گوشه‌های اتاق بایستید.

خودمراقبتی هنگام وقوع رعد و برق

۱. وقتی رعد و برق رخ می‌دهد، در منزل بمانید و بیرون نروید مگر آنکه لازم باشد.
۲. به منظور جلوگیری از آتش سوزی ناشی از صاعقه بر روی ساختمان‌های بلند، برق گیر نصب کنید.
۳. از در و پنجره، بخاری دیواری، شوفاژ و یا دیگر هادی‌های الکتریکی دور شوید.
۴. دو شاخه وسایل برقی مانند تلویزیون و رادیو را از برق بیرون بکشید.
۵. اگر در فضای باز، گرفتار طوفان شدید زانو بزنید، پاهای خود را نزدیک یکدیگر قرار دهید و سر خود را خم کنید.
۶. در ارتفاعات و مناطق باز، قرار نگیرید و از بالای تپه‌ها و نقاط مرتفع، دور شوید.
۷. از تجهیزاتی مانند تراکتور، موتور سیکلت، دوچرخه و ماشین چمن زنی استفاده نکنید و در صورت وقوع رعد و

- برق از آنها دور شوید؛ زیرا این وسایل، هادی الکتریسیته هستند. همچنین از بیل‌های فلزی، بندرخت و غیره استفاده نکنید. از حصارهای فلزی، خطوط تلفن و برق، دور شوید.
۸. نزدیک شدن به درختان و یا قرار گرفتن در زیر آنها ممکن است خطر جانی داشته باشد؛ زیرا به علت برخورد برق و حرارت حاصل از آن، امکان آتش سوزی وجود دارد، لذا از این کار خودداری کنید.
  ۹. زیر ستون‌های بتونی، سیم‌های برق هوایی، مخازن و شیشه‌ها پناه نگیرید؛ زیرا احتمال فروریختن و افتادن آنها وجود دارد.
  ۱۰. در صورتی که در اتومبیل هستید از درختانی که ممکن است روی آن بیفتند دور شوید و سپس پارک کنید. موتور و رادیو را خاموش کنید و آنتن آن را پایین بکشید.
  ۱۱. اگر در حال شنا کردن یا در قایق هستید، فوری از آب بیرون بیایید.

و باریک خارج شوید. از پُل‌های عابر پیاده و پُل‌های ماشین رو، دور شوید. از دیوارهای سنگ‌کاری شده، بخاری دیواری و شیشه‌های بزرگ فاصله بگیرید.

۱۴. تا پایان زلزله، در جای خود بمانید.

۱۵. برای نجات مجروحان و زیر‌آوارماندگان، به خصوص افراد آسیب‌پذیر نظیر کودکان، سالمندان، معلولان و بیمارانی که در همسایگی شما هستند، بشتابید. افرادی را که به شدت مصدوم شده‌اند، حرکت ندهید، مگر آنکه خطر خفگی، آنها را تهدید کند.

۱۶. در ساعت‌های اولیه بعد از سانحه، از غذاهای کنسروی استفاده کنید و از روشن کردن وسایل پخت‌وپز غذا خودداری کنید. در صورت ضرورت به کارگیری این وسایل، سعی کنید از گاز سفری و یا منقل ذغالی در خارج از خانه استفاده کنید.

۱۷. در کمد‌ها و قفسه‌ها را در مواقع ضروری، با احتیاط باز کنید و مراقب سقوط اشیا باشید.

۱۸. از شایعه پراکنی پرهیز کنید. از تجمع در خیابان‌ها پرهیزید و مسیرها را، برای عبور و مرور وسایل نقلیه امدادی، باز بگذارید. به تماشای مناطق اطراف نروید و از نزدیک شدن به ساختمان‌های تخریب شده خودداری کنید.

مراحل امداد رسانی در بلایای طبیعی

الف. آمادگی و انتظار: این مرحله قبل از وقوع حادثه است که برای به حداقل رساندن خسارات آن در نظر گرفته می‌شود که مهم‌ترین آن آموزش افراد جامعه است.

ب. اعلام خطر بعد از اطلاع یافتن از طریق رسانه‌ها مانند رادیو، تلویزیون و ...

ج. عملیات امداد و نجات و برقراری ارتباط با سایر سازمان‌ها

● تلاش برای مهار سانحه: در حوادث و سوانح یکی از عوامل ایجاد خسارت که در زلزله بیشتر دیده می‌شود آتش‌سوزی است، لذا مدیریت سانحه در منطقه باید خود را برای مقابله و جلوگیری از آن آماده سازد که بهترین و اولین راه، قطع جریان برق و گاز در این مناطق است.

● عملیات جستجو و نجات: در کنار گروه تجسس و نجات، گروه‌های دیگری نیز فعالیت می‌کنند مانند کمک‌های اولیه تریاژ، پشتیبانی، اطفای حریق و ... که کار همه این گروه‌ها وابسته به یکدیگر است.

● تریاژ: به معنی تقسیم بندی افراد صدمه دیده در حادثه است که برای هر مرحله ای متفاوت است. جهت انجام اقدام‌های پزشکی برای مصدومان ابتدا یک تیم تریاژ تشکیل شده و مصدومان را از لحاظ آسیب‌های وارده به وسیله نوارهای رنگی مخصوص و یا کارت‌های ویژه تقسیم بندی می‌کنند تا بتوان مصدومان را به ترتیب اولویت انتقال و اقدام‌های پزشکی را برای آنها انجام داد.

۵. اگر در اتومبیل هستید، آن را در سمت راست خیابان متوقف کنید تا سمت چپ برای عبور خودروهای امدادی، باز باشد، سپس اتومبیل را خاموش کنید ولی کلید را از جایش بیرون نیاورید. در داخل اتومبیل بمانید و از رادیو برای گرفتن اطلاعات بیشتر کمک بگیرید. در بالا یا زیر پُل‌ها یا گذرگاه‌ها رانندگی نکنید.

۶. اگر در فروشگاه، سینما یا ساختمان‌های پر ازدحام هستید، از هجوم به سمت درهای خروجی خودداری کنید. فقط سعی کنید از ویت‌رین‌ها، قفسه‌ها و سایر اشیای سنگین فاصله بگیرید.

۷. در صورتی که روی ویلچر هستید به جای امن پناه ببرید.

۸. اگر در آزمایشگاه‌ها و مکان‌های مشابه هستید تا حد امکان از موادشیمیایی دور شوید.

۹. برای دریافت آخرین اطلاعات و راهنمایی لازم به رادیو گوش دهید.

۱۰. از تلفن، جز در موارد ضروری، استفاده نکنید، خطوط تلفن باید برای تماس‌های ضروری آزاد باشد.

۱۱. اگر هنگام وقوع زمین لرزه در حال خارج شدن از ساختمان یا خارج از آن هستید، اولین کاری که باید انجام دهید این است که سر خود را در مقابل خطر ریزش به کمک اشیایی مانند کیف، کتاب و یا تخته محافظت کنید. در صورت در دسترس نبودن این اشیاء، از پشت دست‌تان استفاده کنید.

۱۲. اگر در خارج از منزل هستید به نقطه امنی دور از ساختمان‌ها، درختان و سیم‌های برق پناه ببرید.

۱۳. مراقب خیابان‌های دارای شکستگی، شکاف‌های زمین، آتش‌سوزی و ترکیدگی لوله‌های آب باشید تا هنگام گریز از خانه، صدمه نبینید. فوری از خیابان‌ها و کوچه‌های تنگ

در خود منطقه یا از شهرهای مختلف اطراف به منطقه آمده و شروع به دزدی و غارت اموال می کنند که وظیفه ایجاد امنیت و حفاظت از اموال مردم به عهده نیروی انتظامی و امدادی منطقه است. **بازسازی و توانبخشی:** این مرحله پس از عملیات امدادسانی و پس از گذشت مدتی از حادثه است که بستگی به نوع و وسعت حادثه مدت زمان آن متفاوت می شود. برای این امر باید ساختن خانه های جدید توسط دولت، اختصاص دادن وام به حادثه دیدگان جهت جبران خسارات و ساخت زیر بناهای اساسی منطقه انجام شود.

نتیجه گیری

با رعایت موارد فوق می توان خطر بلایای طبیعی را کاهش داد که در این بین نقش بهورزان محترم بسیار مهم است و به کارگیری و آموزش مطالب گفته شده در اولویت است.

منابع

- حمایت های روانی اجتماعی در بلایا و حوادث غیرمترقبه مجموعه کتب وزارتخانه ویژه بهورزان
- مدیریت اقدام های اضطراری در بحران ها مؤلف مهندس احمد اصل هاشمی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- اقدام های اضطراری در بلایا، مؤلف: مهندس احمد اصل هاشمی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
- <http://www.khorasan.ir/havades>

* سونامی: موج عظیم اقیانوس که در اثر حرکت صفحات زمین در کف دریا ایجاد می شود.

● **درمان و مراقبت های پزشکی از مجروحان:** جهت اقدام های پزشکی اولیه در منطقه، بیمارستان های صحرایی احداث می شود و تا حد امکان مصدومان در این مراکز درمان و در صورت نیاز به بیمارستان هایی در شهرهای مجاور اعزام می شوند.

● **مرحله عادی سازی:** این مرحله همزمان با عملیات امداد و نجات یا کمی بعد از آن اجرا می شود که شامل اقدام های زیر است:

ایجاد سرپناه اضطراری موقت: بهترین وسیله استفاده از چادرهای امدادی است که بسته به نوع سانحه و نیاز اردوگاه های امدادی احداث می شود. در حوادث با وسعت کم این کار انجام نمی شود و چون افراد آسیب دیده تمایل دارند که در محل خانه خود باشند، در همان محل، عمل چادر زنی انجام می شود.

تامین آب آشامیدنی سالم: معمولاً بعد از حوادث بزرگ به علل مختلفی آب های منطقه آلوده می شوند و چون بیشتر بیماری ها توسط آب آلوده منتقل می شود نیاز به تامین آب آشامیدنی سالم در منطقه است که این امر با استفاده از تانکرهای مخصوص انجام می گیرد.

تغذیه افراد آسیب دیده: یکی از مهم ترین بخش های امدادسانی در مراحل اولیه حوادث بزرگ تغذیه افراد آسیب دیده است که در روزهای اول به طور معمول کنسرو و غذاهای سرد است، ولی پس از گذشت چند روز جیره غذایی خشک بین حادثه دیدگان توزیع می شود تا خود نسبت به طبخ غذا اقدام کنند.

تدفین جان باختگان: تدفین جان باختگان پس از شناسایی توسط خانواده متوفی انجام می شود، زیرا هم از لحاظ بهداشتی و هم از لحاظ روحی بسیار مؤثر است.

ایجاد امنیت: در حوادث و سوانح بزرگ گاه افراد سودجو